

# ZGODNJA DANICA.

## KATOLIŠK CERKVEN LIST.

Danica izhaja vsak petek na celi pol, in velja po pošti za celo leto 4 gld. 60 kr., za pol leta 2 gld. 40 kr., za četert leta 1 gld. 30 kr. V tiskarnici sprejemana za leto 4 gold., za pol leta 2 gld., za četert leta 1 gl.; ako zadene na ta dan praznik, izide Danica dan poprej.

**Tečaj XXXV.**

V Ljubljani, 6. prosinca 1882.

**List 1.**

*Nekaj starega za novo leto. \*)*

### AVGUSTIN

po Bòshji ino apòstòlkega Sédéshe mîsloiti Ljubljanski Shkòf, S. Bogòúzhja Doktor, Njih zefaríkiga kraljéviga apòstòlškiga Velizháštva djanlki dvorni, ino skrivni svétnik

Vsim vérnim Ljubljanské Shkofije sd ravje ter Shkòfji blagoslov ino shégen.

Sédem, sa-me vesélja polnih lét je minilo, kar sim po Bòshji previdnosti, desirávno tólike vífokósti nevréden, k' vam sa shkòfa prishel. Per tólikih perlóshnostih ste mi svojo otrózhjo ljubésen ino svoje sercé do mene skasáli: takó vóljno ste moje opominóvanje ino moje pròshnje sprejéli ino spolnili, ki sim vam jih k' vašimu svelizhanju ob zerkóvnih obhódih shkòfije osnanováł: vézhi dél sim nad svojo prelhubo zhédo tóliko shive vére, ino tóliko ognjéniga vesélja k' dóbrim délam, ki iz vére pridejo, ino tóliko pridnosti, k' bòshji slushbi hodíti, najdel, de svete vési, ki so mé l' tó shkòfijo skle pale, od dné do dné slajshi in slajshi bile. Torej druge sheljé nisim imel, kakor per tej svoji ljubesnivi zhédi svoje dni preshivéti, ino v' frédi med njó dné od smerti vstajénja perzhákati, ktiri dan na bo, kar vli upamo, on ravno takó vsmileni, kakor pravizhni sodník, odpustivshi nam nahe is nevédnosti ino slabósti storjéne gréhe, savólj svojiga odreshénja ino saflushénja v' vézhno plazhilo vsél.

Ali škrična Bòshja previdnost mi ni dala téga dosheléti. Desirávno nisim tega né iskal, né perpomogel, né shélel, me Bog, on módrí gospodár zhlovéfhkih pergódb, ljuba zhéda, od tebe poklízhe, ino mi Sofshperíko zérkuv vládati arozhí. Zerkvéni Poglávár, naméstnik Jesufa Kristufa, me je po shéljah nashiga premílostliva ino bogabojézhiga Zefarja poklízal, v' zhimur mórem l' ponishnim serzam bòshje povélje sposnáti; torej gréh bi se bilo vstávlati.

\*) Kako so pisali slovenščino pred več kot pol stoletjem in če smo kaj dosti naprej ali nazaj napredovali, naj se sodi iz pastirskega lista slovečega škofa Avgušтина Gruberja. Vr.

Torej, lózhim se od vaš. ljube ovzhize, v' sádnizh, de sim vašh shkòf, vaš shégnam.

S odkritim serzam vam govorim, moje serzé je póлно ljubésni do vaš. <sup>1)</sup>

Vi ste mi prizha, de sim od svojiga pribóda med vami spreobrnénje k' Bógu, ino véro v' nashiga Gospóda Jesufa Kristufa svestó osnanováł <sup>2)</sup>: de nisim s' vífoko befédo ali l' zhlovéfhko modróstjo osnanovat vam bòshji evangélj k' vam prishel; <sup>3)</sup> sakaj Jesufa Kristufa, ino téga krishaniga, drujiga nisim védel. Na skasóvanje Duhá, na résnizo ino mózh bòshjiga uka sim svoje govorjénje terdil, né na lépe beféde zhlovéfhke modrósti, de bi tudi vašha véra ne bila v' zhlovéfhki modrósti, ampak v' bòshji mózhi. Is serza sim govóril, ino Bogá hválím, ki so serza v' njegovih ròkah, de je mojim befédam do serz priti dal. <sup>4)</sup> — Ino sdaj vaš Bogú perporozhím ino befédi njegove gnade, njému, ki je mogózhen sadošti, vaš pokrepzháti, ino vam délesh dati med všimi svétimi. Bodite terdni v' véri, ino preprizhani, de se katólfhka zérkuv, l' frédo edínosti, s' Rimsko zérkvijo, sklénena od konza svetá v' svojim uku ne móre spremeniti. Véduo míslite, de ste tujzi na sémliji; sakaj nimamo tukaj stanovítiga prebiválha, ampak prihódniga ílhemo. <sup>5)</sup> Ne tvésite svojiga serza na zhalne rezhi, de bi svojo frézho v' njih ífkáli; sakaj svét prejde, ino vse njegovo poshelénje sh' njim vréd; kdor pa bòshjo vóljo stori, óstáne vékomaj. <sup>6)</sup> Vshivájte, zhe narpréj bòshjiga kraljéstva ino njegove pravize ílhete, l' zhíltim ino Bogú hvaléshnim serzam, kar vam nebéfhki Ozhe pervershe, <sup>7)</sup> ino né posabíte dobrótlivim bití ino podélovati; sakaj taki daróvi so Bogú prijétni. <sup>8)</sup> Dajte vsákimu, kar mu gré: komur dázja, dázjo; komur zól, zól; komur stráh, stráh; komur zhášt, zhášt. <sup>9)</sup> Bodite pokórni svojim duhovskim pastirjam, ino poslušájte jih; sakaj nad vašimi dutkami zhujejo, ino bodo od njih odgóvor dajali. <sup>10)</sup> Glejte, de s' veséljam to storé, ne pa sdíhováje; sakaj to bi ne bilo dobro sa vaš. Svestóbe, pokórshine ino ljubésni do zefárja, zhigar oblášt je od Bogá, se níkól ne sposabíte; od Bogá postávljeni gospófski mórete savólj

<sup>1)</sup> 2. Kor. 6, 11. — <sup>2)</sup> Ap. dj. 20, 21. — <sup>3)</sup> I. Kor. 2. 1. 4. r. r. 5. — <sup>4)</sup> Ap. dj. 20, 32. — <sup>5)</sup> Hebr. 13, 14. — <sup>6)</sup> I. Jan. 2, 17. — <sup>7)</sup> Luk. 12, 31. — <sup>8)</sup> Hebr. 13, 16. — <sup>9)</sup> Rim. 13, 7. — <sup>10)</sup> Hebr. 13, 17.

vesti pokórni biti, nè lé savolj strahú. <sup>1)</sup> Ne vtrúдите se dolshnóft svojiga stanú spolniti, ki val je boshja previdnost va nj djala. Bog deli talénte, ki si gré svelizhanje sh' njimi perdobiti, po mnógo med hlapze, vsakimu po njegoví mózhí; ali ójstro hózhe od vsaziga, de po svoji mózhí l' prejetimi talénti perdobljuje, vsaki po méri boshje posódbé. <sup>2)</sup> Svét bodi valh sákon, ino po boshji vólji; ohraute boshjo gnado téga svétiga sakraménta na tanjko po oblubi, ki ste si jo vprižho katólske cérkve pred Bogam storili: svetó ino po boshji vólji redite ino uzhite svoje otróke; Bog bo valhíh otrók dufhe, le to nar drajši vam saúpano stvar, is valhíh rók hótél: svetó ino po kerfhanfko ravnájte l' svojim blishnim, vse po nauku nashiga svelizhája, vse po dúhu kerfhanfke ljubéani. Pridni bodite per boshji flushbi, radi ino is ferca molite, radi ino po vrédnim prejemájte svéte sakraménte, ino svešto spolnujte zerkóvne sapovdi, de se v' véri vterdite, ino mózh sadobité, greshno nágnenje ino íkufhnjáve premágati. Duh je lizér vóljin, pa mesó je alabó; torej zhujte ino molite, de v' íkufhnjávo ne pádete. <sup>3)</sup>

Moja, valhiga pastirja, dolshnóft, ino moje do val ljubéani polno ferzé, me permóra, preden se od svojih ljubih ovzhiz lózhim, shè nektire svarézhe beféde v' tiste oberiniti, ktiri oslepléni od posvétne modrófti, ki je po befédah svétiga Pavla nespámet pred Bógam, <sup>4)</sup> nauk od Kristufovige Krisha, to boshjo mózh nam ki bomo svelizhani, sanizhujajo, ali ktiri vtopléni v' gerdo poshelénje nózhejo zerkvénim sapóvdim pokórni biti, ino torej tudi Jesufvim nè; <sup>5)</sup> kaj! ktiri zlo narávnost od Bogá dane sapóvdi l' pregréhnim shivlénjam prelomljújejo. V' ozhéta vse lúzhí sdihujem, od ktiriga vsak dober dar pride; de bi vam mréno spred ozhi odvsel, ktira vam refnizo sakriva; de bi pregréhné vúsi raftergal, ki je valhe ferzé v' njih, de se ne vdafe refnizi, tudi liza naj vam. <sup>6)</sup> Opo-minjam val s' ozhétovim ferzam, po edini pravi luzhi, ino ta je Jesuf Kristuf, hrepeníte: v' njegovim, ino njegove svéte zérkve uku lé prave modrófti íshite: po dúhu shivite, ino ne ravnajte po mesénih sheljah <sup>7)</sup>: sakaj kdor v' mefó fèje, bo od mefá pogublénje shél; kdor pa v' duhá fèje, bo od duhá vézhno shivlénje shél. <sup>8)</sup> Od val gredé, vam ponovim, kar lim vam tólikrat s' besédo rékel: K' svelizhanju nam lé tri rezhi óstánejo: véra, upanje, ljubésen; nar vézhi pa med témi je ljubésen. <sup>9)</sup>

Ino sda, ljuba zhéda, te v' sadnizh, de lim tvoj íhkóf, blagoflóvim ino shégnam. Od tebe po teléfu, tode po dúhu per tebi, te bom neprenéhama pómnil v' svoji molitvi k' Bógu. <sup>10)</sup> Tudi ti meni pomágaj l' svojo molitvijo, de bom tudi jes bogát s' véro, upanjem ino ljubésni, in de, drugim pridgovaje, sam savershen ne bom. <sup>11)</sup> Daj nam Bog vlim sódni dan stati na defnizi boshjiga fodnika, ino iti nam v' neisrezheno vézhno veféje, ktiriga je tiftm, ki ga ljubijo, perpravil. <sup>12)</sup>

Milóft Gofpoda nashí Jesufa Kristufa, ino ljubésen boshja, ino deléshnost svétiga Duha bodi s' vami vlimi. <sup>13)</sup> Amen.

Dano v' Ljubljani trétji dan Grudna 1823.

Avguftin,  
Shkóf.

## Za perri dan

in za družih 364 dni novega leta.

Kakor letos, tako so si tudi lansko leto ta dan premnogi vošili srečno, veselo novo leto med seboj. Otrociči so ročiče povzdigovali v nebo in prosili očetu in materi veliko srečo in dolgo življenje; reveži, podložni ravno tako svojim višim, dobrotnikom, premožnim in bogatim; nesrečnim; bolnikom se je vošilo, da bi jih zapustila vsa reva in nadlega. Zarés, ko bi se vse vošila spolnile, ktere se čestitajo o novem letu in o godovih, potlej bi smert in nesreča imele le malo opraviti; le malo bi bilo nesrečnih na zemlji in vsi skor bi vselej zopet veselo dočakali novo leto in prešnji svoj god.

Pa kako je? Ali so se spolnile vse lanske vošila? Poglejte malo krog sebe, k sosedom, po hišah, ali tudi v lastnem bivališu, in vidili bote, kako se je tu pa tam spremenilo, da je marsikteri zbolel, nesrečen postal, ali celó svet zapustil. Pa tudi splošne velike nesreče so se godilo. Ali vam je treba zgledov v večih razmerah? V večernem Tongkingu je 3. listopada privréšal strahovit vihar, razdjál 2000 hiš, 200 cerkev, 60.000 ljudi je kakor v trenutku bilo brez stanovanja in prenočevališa, in kdo vé, koliko jih je bilo do smerti končanih! — V Kineških mestih Haifong in Tallé je bila 8. vinotoka tolika nevihta, da je morje svoje meje prestopilo, bližnjo zemljo preplulo; v Tallé-u so bile hiše 6 čevljev globoko pod vodo, ki so bile sicer 3—4 milje daleč od morja, — celo mesto je morje odneslo in čez 3000 ljudi konec storilo. — In marsikomu še po ušesih šumi, kako je na Dunaju čisto pred kratkim (8. grudna) blizo 500 ljudi, veči del prav mladih in še celó otrók, ogenj in sopar požgal in zadušil v malo trenutkih, ko so bili ravno na tem, da bi bili oči in serce pasli nad igro, ki pravijo da je bila dosti spotikljiva! Kdo vé, kolikrat in kako hudo je bil večni Bog žaljen na tistem kraju z ostudnimi igrami, kakor se naznanuje? Toraj se podajo besede sv. Jakopa: „V razuzdanosti ste pasli svoje serca za dan klanja... Gejte! Sodnik stoji pred vrati.“ (Jak. 5, 9.) Kaj tedaj se nam je učiti iz tega? Ne vém, če bo vsim všeč ali ne, vender naj boljši bo, ako si vsak misli: „To je tudi moje zadnje leto na zemlji; zgubil sem jih morebiti že marsikaj, če še to zgubim brez dobrega sadu, bo vse zgubljeno. Premislimo to reč še malo globokeje.“

Milijone ljudi pričénja danes s teboj vred novo leto, in tisoče jih je, ki konca tega leta ne bodo dosegli. Kaj, ko bi se tudi tebi tako zgodilo? Si še terden, si še mlad: pojdi pa na božjo njivo, k sv. Krištofu, ali na drugo pokopališe, glej gomile po pokopališu; one pokrivajo tudi mladenče, deklíne, otróke, ki so pred kratkim bili še čversti in zdravi. Misli si toraj: „še to leto utegnem tudi jaz med temi biti; to je moje zadnje leto.“

Vsakemu človeku je zveličavna ta misel. Poslušaj, kaj je pisano v sv. pismu: „Le ena stopinja je med mano in smertjo.“ (I. Kr. 20, 3.) „Spomni se, da smert ne mudí...; postava tega sveta je — umreti.“ (Sir. 14, 12.) „Ne hvali se jutrišnjega dneva; zakaj ti ne veš, kaj prihodnji dan saboj prinese. (Preg. 27, 1.) In v novem testamentu se bere: „Vi le pravite: danes ali jutri pojdemo v to mesto, bomo ondi leto in dan prebili, tergovali in si napravili dobička; vi, ki ne veste, kaj jutri bode. Zakaj, kaj je vaše življenje? Dim je, ki se malo časa vidi, in potem zgine.“ (Jak. 4, 13—15.) „Lej! Sodnik stoji pred vrati.“ (Jak. 5, 9.) „Ako ne čuješ, bom prišel k tebi kakor tat, in ne boš vedil, ktero uro k tebi pridem.“ (Razod. 3, 3.) Te besede so pač resne za umnega človeka: Ti praviš: danes ali jutri odrinem v nemški Gradec, na Dunaj, ko rokodelec, v službo, ali

<sup>1)</sup> Rim, 13, 5. — <sup>2)</sup> Mat. 25, 15. — <sup>3)</sup> Mat. 26, 41. — <sup>4)</sup> I. Kor. 3, 19. — <sup>5)</sup> I. Kor. 1, 18. — <sup>6)</sup> Jak. 1, 17. — <sup>7)</sup> Gal. 5, 16. — <sup>8)</sup> Gal. 6, 8. — <sup>9)</sup> I. Kor. 13, 13. — <sup>10)</sup> Kol. 2, 5. — <sup>11)</sup> I. Kor. 9, 27. — <sup>12)</sup> I. Kor. 2, 9. — <sup>13)</sup> 2. Kor. 13, 13.

študirat, necoj ali v jutro pojdem s kramo na sejim (morebiti z zapeljivimi napisi na slaščicah) na Dolenjsko, Notranjsko — k tej in tej cerkvi; — grem v Bosno, na Hervaško na delo, po kupčiji. Pa ti še ne veš, kaj se jutri ali malo pozneje s teboj tam zgodi, če ne boš zbolel, zgorel, utonil, če ne boš od tolovajev ubit; — in vse tvoje osnove se bodo razkadile, kakor dim. Ti pri tem opuščaš misel na Boga Sodnika, na smert, na večnost, na sv. mašo, na spoved (nemara še v sv. letu, v Adventu nisi opravil), in glej! „tvoj Sodnik stoji že pred vrati“, in ako ne živiš po zapovedih ter ne čuješ, te bo smert nepripravljenega zasačila in prehitela kakor tat, šel boš pred sodbo — pripravljen ali ne pripravljen!

Kako smert vedno preži na človeka, piše sv. Efremlj in pravi: „Mnogi so mnoge reči sklenili in niso prišli do prihodnjega dneva, temuč so bili neutegoma odpekljani, kakor vrabci od jastreba, kakor jagnjeta od volka, kakor jetnik od tolovaja, in niso mogli več govoriti, ne poslednje volitve narediti. Nekteri so zvečer šli zdravi v posteljo in zjutraj niso bili več živi; eni so se zdravi k mizi vsedli in niso več vstali; drugi so umerli naglo na sprehodu in pri igri. Drugi so umerli pri kopanju in imeli so tako kópel namesto pokopališa in grobnega kamna. Drugi so obhajali svatovšino in so umerli v trenutku v ženitvanski stanici: ženitninska obleka jim je bila mertvaški pert.“ (S. Ephrem. serm. in eos, qui in Christo obdormierunt.) Sv. Efremlj je živel že pred več kot poldrugi tisoč leti in v drugi deželi, pa povejte, če se ne godi še dan danes ravno tako, kakor takrat? Marsikteri izmed vas bi sam vedil od vsih taci primérlejev ljudi po imenu povedati: takó je ta in ta umerl, tako pa uni itd.

Tako tedaj nam je smert vedno nad glavami, smertni angelj vedno maha s kosó in noben človek ne vé, če ravno njega v bližnjem trenutku ne bo usekala smertna kosa. Nikar ne reci, mlad in terden sem še, ne bom še tako hitro umerl. Smert ne dela razločka med mladimi in med starimi, otroka pograbi iz zibeli, dečka s šolske klopi, mladenčca, devico v cvetu njunih lét ravno tako, kakor očeta, mater izmed otročičev (ki bi ju silo še potrebovali po človeški sodbi), in sivolasega starčka izmed svojcev, ki bi ga še radi imeli. Takrat ko je bila smert pervikrat mahnila, so bili štirje ljudje na zemlji: Adam, Eva, Kajn in Abel; Abel je bil naj mlajši, in tega je zadela pervega. Berite poročila umerlih po mertvaških bukvah vsak teden, in vidili bode, da naj več med njimi je mladih ali saj taci, ki so umerli v naj boljših letih. Pojdite pa med veliko množico ljudi po cerkvah, ali na tergih in opazujte ljudi: koliko bode videli ljudi prav starih, katerim je starost glavo pobelila. Ne bo jih prav veliko, ker naj več jih smert pobere še predno jih je breme lét težiti začelo.

Prišel je neki dan učenec k svojemu staremu, skušenemu učeniku in ga je prašal: koliko časa še smem grešiti? Odgovoril mu je: dokler hočeš, samo poboljšaj se en sam dan pred smertjo. Ves razveseljen odide učenec, pa kmali se verne in praša zopet učenika: In kdaj bom pa umerl? Tega ti ne vém povedati, morebiti že danes ali jutri, je učenik odvernul. In gotovo — vse neumno veselje mu je bilo skatjeno. — Zato naj se nobeden ne zanaša in ne greši misleč, da bo še dolgo živel, zakaj smert je kakor kosceva kôsa, ki odsekuje drobne bilke ravno tako, kakor debele stebela, — lepo dišeče rožice ravno tako, kakor osát in strupene zeliša. Smert je kakor krogla iz kanona, ki ne zbira starih, slabotnih vojakov, ampak pobriše cele verste brez razločka. Smert je kakor ogenj v logu, ki ne požge samo starih truhljenih dreves, ampak tudi naj tanjši šibice, kakor tudi močne debla. (J. B. Bauer.)

Vsak tedaj izmed nas smé z enako pravico reči: „To je tudi moje zadnje leto“. Ta misel mu utegne veliko pomagati, da bo res tako živel, kakor bi bilo leto 1882 zadnje leto njegovega življenja, in če bo še živel danes leto, bo gotovo rekel sam pri sebi: Hvala Bogu, da sem tolikrat med letom na smert mislil, s tim sem se obvaroval smertnih grehov ali pokoro storil; in če bo tako nadalje delal, gotovo bo življenje srečno dokončal.

Danes, novega leta dan, ima cerkev v svojem kolerarji svetnika, ki se kakor nalaš lepo podá v današnje premišljevanje. Ta je sv. Fulgencij, škof v Raspi na Afrikanskem (468–533). Sv. Fulgencij je bil zgodaj zgubil očeta, imel pa je dobro mater, kateri je pridno pomagal domače opravila vravnati, zraven tega je bil priden šolski učenec, učil se je greščine in latinščine in družih šolskih reči, in bil je čistega življenja, umnega in modrega obnašanja. Vse ga je spoštovalo in zgodaj je dobil prav imenitno službo pri denarstvu. Le-to je opravljal z vso vestnostjo, ker živel je po sv. veri, — ne pa tako, kakor dandanašnji, ko dostikrat le tisti ne goljufuje in ne krade, kateri ne more, in velikrat — če je bolj učen, veči in bolj zvit goljuf in tat je, ker je vera pri mnogih čisto mertva. Vender je pa mladi Fulgencij čutil, da pri teh zmotljivih opravilih bi škodo terpela njegova gorečnost v molitvi in sploh njegova pobožnost, in bal se je, da bi se nevarnosti v greh ne mogel prav čisto varovati. Ta mladenec je imel to pred očmi, kar danes ravno priporočam. Rekel je: „Zakaj se trudimo na tem svetu, ako nimamo upa na prihodnje dobrote? Kaj pa nam zamore svet enkrat dati? Ako išemo pravega veselja, je bolje na tem svetu jokati se kakor pa s svetom se veseliti. Stanovitniši gotovo je veselje tistih, ki živé po samostanih, katerih vést je pred Bogom mirna, . . . kateri se ničesar ne bojé razen greha in se za nič drugega ne pečajo, kakor le za spolnovanje zapoved Božjih. . . . Živé med seboj mirno, trezno, pohlevno, ponižno in v naj veči edinosti. Nobeno hudobno poželenje jih ne muči in z naj veči skerblijvostjo išejo sveto nedolžnost ohraniti. Kaj nas zaderžuje te častiljive može nasledovati in v njih stopnje stopiti, potem ko smo bili tako srečni, da smo s pomočjo milosti Božje začeli spoznavati, kar je boljše?“ . . . Tako se je še dalje opominjal in je poslednjič rekel: „Moje mlade leta mi ne morejo biti nikakoršen zaderžek, sej Gospod je vsegamogočen, in kakor je tolikim mladenčem, ki živé po kloštrih, dodelil čistost serca, tako je tudi meni ne bo odrekel.“

Slišal je k temu pridigo sv. Avgušтина, kako je na svetu vse prazno in nečimurno, pa kako kratko je življenje na zemlji, in to ga je čisto nagnilo k sklepu svet zapustiti, vsim častem se odpovedati in čisto službi Božji se posvetiti. In to je spolnil v 21. letu svojega življenja. Bil je petem minih, škof in velik svetnik.

Ali pojdeš tudi ti za njim ljubi poslušavec? K temu le malo komu okolišine dopusté; toda posnemati ga zamore vsak v zaničevanju poželjivega življenja, v zatajevanji in v njegovih čednostih sploh, kar je tudi vsakteremu potrebno, kdor se zveličati hoče.

Severni keršanski narodi imajo povedko o sv. Maklovju, ki je otoveril ladijo in odjadral po daljnih morjih iskat „otoka blaženih“ ali srečnih, o katerih se je mnogo pripovedovalo. Jadral je vedno dalje proti večeru, naletel na razne otoke in jih je preiskoval; toda „otoka blaženih“ nikjer ni bilo, ker na enem je vidil zgoli glin in močvirje, na drugem pusto in od ognjemetnih hribov požgano zemljo; koder pa je bila rodovitnost in naj lepši zelenje in rast, so bile dereče zveri, kače ropotače in krokodili, ljudje pa so bili bolj divji in neusmiljeni kakor tigri. — Sedem lét je Malonij iskal blažene de-

žele, pa zastonj; prepričal se je, da na tem svetu polne sreče iskati, je prazno delo.

Dragi čitatelj! Ta povedka je prav živa podoba sedanjega življenja. Iši sreče, vednega miru in popolne zadovoljnosti kodar ti je milo in drago; na tem svetu tega ne najdeš! Bodimo tedaj modri in v novem letu, išimo stanovitne sreče in večnega veselja, ki nas čaka na unem svetu, ako ga bomo vredni. Verjemimo sv. Fulgencija zlata vrednim besedam: „Ako išemo pravega veselja, je bolje na tem svetu jokati se, kakor pa s svetom (v grešnem veselji) se veseliti.“

### **Nekteri nasledki k spisu o vdeleževanju odpustkov.**

V bratovšini presv. Rešnjega Telesa za vdeleževanje popolnoma odpustkov in opravljanje predpisanih del so n. pr. navadni dnevi, to je od polnoči do polnoči: sleherni prvi četrtek vsakega mesca; en povoljen dan vsakega mesca; dan, ko uro moliš; na vernih duš dan itd. Cerkveni dnevi (to je, čas od popoldne prejšnjega dne do solnčnega zahoda tistega dne, na katerega so odpustki podeljeni) so med drugimi: praznik presv. Rešnjega Telesa; vsi zapovedani prazniki Matere Božje, prazniki vseh Svetnikov, ss. Petra in Pavla, sv. Jožefa i. dr.

Od bratovšine Naše ljube Gospé so navadni dnevi: vsak navadni četrtek ali vsaka navadna nedelja. Cerkveni dnevi pa so zapovedani prazniki: Božič, Vnebohod, čisto Spočetje, oznanjenje Marije Device.

Od bratovšine vednega čiščenja sv. Jožefa je navadni dan: en radovoljni dan v mescu, katerega si izbereš. Cerkveni dnevi pa so: zapovedani praznik sv. Jožefa; potem praznik „Varstva sv. Jožefa“, to je, tretja nedelja po veliki noči, in praznik poroke Marije Device; kakor tudi vsi zapovedani prazniki Matere Božje.

V raznoter-h bratovšinah za duše v vicah je tak navadni dan vernih duš dan; cerkveni dan pa je n. pr. praznik vseh Svetnikov.

Opomba zastran odpustkov podeljenih enkrat v mescu. Tu velja splošno pravilo, ako ni v dotičnih papeževih dekretih določeno kaj drugače omenjeno, to-le: Spoved in sv. Obhajilo, molitev v papežev namen... naj se opravi še le po že pretečenih tridesetih dnevih. V to versto n. pr. spada popolnoma odpustek od treh božjih čednost, ako jih kdo moli vsak dan celi mesec; ravno to velja tudi od pobožnega zdihljeja: „Sladko serce Marijno, bodi moje rešenje!“

Včasih je pa v papeževih določilih rečeno, da se spoved in sv. Obhajilo lahko opravi kateri koli dan v mescu; tako n. pr. zastran molitve na čast Matere Božje „Spomni se, o premila Devica Marija...“ ali „Memorare...“; tako tudi zastran tréh očenašev na čast Kristusovemu terpljenju in žalostni Materi Božji za umirajoče takrat tekočega dneva.

Pri nekterih takih, po enkrat na mesec podeljenih odpustkih pa je rečeno, da se ima spoved in sv. Obhajilo kateri si že bodi izmed zadnjih treh dni opraviti. (Gl. Maurel's Ablasse, str. 96—97.)

Ako ni nič omenjeno, kedar se ima spoved in sv. Obhajilo opraviti, opravi naj se še le po že pretečenih tridesetih dnevih; ako je pa rečeno, kedar ravno naj se opravi, se je ravnati po tem, kakor je veleevano.

Memo gredé naj bo še tudi omenjeno, da je treba tudi namen narediti, se odpustkov vdeležiti. Tega mnenja so vsi naj boljši pisatelji o odpustkih, tako med dru-

gimi Van Banst, Suarez, Collet, Amort itd. \*) Le v tem si niso edini, je li treba za vsak odpustek sproti ali posebej namen ali željo obuditi se odpustkov vdeležiti (intentio actualis); ali pa da zadostuje že namen enkrat narejen in pozneje ne preklican (intentio virtualis) — in vsaj ta namen se na vsak način tirja; želeči pa je, da se, če že ne ravno pogosto, vsaj včasih obnovi, tako n. pr. vsako jutro za celi dan.

V. K—s.

## **Ovčica.**

(Pis. M. Skalovič.)

(Dalje.)

12. V skrivnem razodenju sv. Janeza je pisano: „Vidim, glej, Jagnje je stalo na gori Sion-u, in z njim štir in štirideset tisoč, ki so imeli zapisano njegovo ime, in ime Očeta na svojih čelih.“ (Ap. 14, 1.) Tedaj izvoljeni imajo posebno ime, slavno ime: „Kdor ima ušesa, naj poslušaj, kaj pravi Duh cerkvam: „Temu, ki zmaga, bom dal skrivno mano, in dam mu beli kamen, in na kamnu novo ime pisano, ki ga nobeden ne pozná, razun ta, ki ga prejme.“ (Apoc. 2, 17.) In dalje pravi: „Kdor bo zmagal, bo oblečen v belo obleko, in njegovega imena ne bom izbrisal iz knjige življenja“ (Isto 3, 5.); in dalje: „Kdor zmaga, ga bom naredil kot stolp (stebler) v templu svojega Boga, in ne pojde več ven; in napisal bom ime svojega Boga, in ime novega Jeruzalema, mesta svojega Boga, ki pride iz nebes od mojega Boga, in moje novo ime.“ (Isto 3, 12.) Bog pa je neskončen, bode dal neskončno plačilo: „Jaz bom tvoje neizmerno plačilo.“ (Gen. 15, 1.) Torej more biti ono novo ime silno velike vrednosti. Na tem svetu pa je Kristus svoje verne sam imenoval „ovce“, da kakor so v mavrici skupaj združene barve, v istem imenu so združene mnoge čednosti. Ista beseda čednost — čeden morda v svojem izvirniku — izhaja od „čede“, t. j., lepega skupnega, zloznega reda, kakor je gerška beseda *kalokagathia* (kalokagathia) lepodobro = čedno, a latinsko „virtus“ je moška krepost, kajti Rimljani so bili vojaki, a slovenska čednost (ako izpeljujemo od čede, ali črede) kaže, „da so stari Slovani se pečali s čedami, mnogo bolj nego njih sosede Germani, kakor nam pričujejo mnoge imena naslanjajoča se na živinorejo“ (Dr. Krek: Einleitung in die slavische Literaturgeschichte, stran 41.). In ako prebiramo zgodovino narodov na svetu, poterjuje se ta misel gledé Slovanov, da oni imajo kolikor čednosti toliko tudi napák, katere opazujemo na glavni živali čed, na ovci. V Evropi imajo Slovani največ ovac — samo v Rusiji jih je 52 milijonov gláv (gl. F. Kočevár: Kupčija, obertnija, str. 126).

Ovce so krotke, poterpežljive, miroljubne, radodarne, in vse te lastnosti najdemo pri Slovanih v več meri, nego pri sosednjih narodih. Istina, da so ovce, kadar nimajo pastirja, da bi jih varoval, lahkomišljene in verijo naprej tje v en dan, in gredó v škodo, a taki so vsi narodi ne samo Slovani, ako nimajo prave modre vlade. Ovce nekteri povišujejo, a nekteri jo zaničujejo, isto tako Slovani mnogi zaničujejo (liberalci), a drugi ga slavé, kakor so to storili najviši pastir Kristusove čede na zemlji, sv. Oče papež Leon XIII, pri nagovoru do slovanskih romarjev 5. julija, o godu slovanskih apostolov Cirila in Metoda: „Slovanski narod je menda po Božji previdnosti odbran za posebne in velike reči in dela.“ Tudi tu vidim analogijo z ovco. Svet je čedalje

\*) „Vrais principes“, par Cloquet, v II. oddelku, str. 103.

bolj merzel, ako splošno vzamemo celoletno temperaturo. Posebno to opazujejo v severnih deželah. V Grönlandiji so našli ostanke drevja, kjer zdaj nobeno drevo več rasti ne more, vse je s snegom in ledom zakrito v morski luki Komenok. Velika množina ledú se vedno bolj od severa proti jugu pomika, zato v Islandiji, kjer je kedaj še žito dozorelo, sedaj ne dozori več, in Islandci so počeli zapuščati svoj dom in se v Ameriko preseljujejo. Po Evropi silno množino drevja sekajo, in požgó, ter manjšajo tvarino za zemeljsko gorkoto (toploto); torej bodo vedno bolj čutili merzloto. Brez tople obleke ni moč prestajati po zimi, torej bodo ljudje vedno potrebovali sukna, in za sukno volne, in za volno ovce; kajti platno in žida (svila) in pavola (bombaž) ne dajo nikoli toliko toplote, kakor kožuh. Naj se ne ugovarja: saj bomo tega dobili z Angleškega, iz Avstralije, iz Amerike, kakor da ne bi lahko prišla bolezen na ovce v Ameriki in drugod. Filoksera (tertina uš) je uničila na milijon tert na Francoskem, dveletna suša je razsajala po Indiji in v Kini, ter je vsled te nesreče na milijon ljudi konec storilo. Mar ne pride lahko kuga na ovce, ali pa da brezvestni trgovci sukneni ceno visoko postavijo; potem ostanemo na golem in na bosem. Zatoraj ovca mora zopet k časti priti, kajti nas bode mraza varovala. Sadjereja naj se ne goji v škodo živinoreji, in pogozdovanje ne v škodo bolj potrebnih ovac (s čimur pa nikakor ne odbijamo teh potrebnih prizadevanj). (Dalje nasl.)

## Ogled po Slovenskem in dopisi.

**Iz Ljubljane.** (*V prid gg. duhovnom, ki se pečajo s sv. Detinstvom.*) Ljubljanski škofijski list št. 12 ima nekatere rimske določila od l. 1879 oziroma na sv. Detinstvo in le-té so v korist č. gg. duhovnom, ki so vodniki sv. Detinstva, ali pa se sicer pri vodstvu tega početja djansko vdeležujejo in so v zvezi s Solnograškim zadevnim djanjem. Taki smejo namreč: 1. blagoslovljati móljke, križe, male štatve in svetinje, ako imajo k temu privoljenje od svojega škofa. 2. Smejo deliti umirajočim blagoslov s popolnoma odpustkom. 3. Imajo po trikrat v tednu prednost privilegirane oltarja, naj že mašujejo kjer si bodi. — Op. V ljubljanski škofiji je bilo to, kar je pod št. 1. in 2., od v. č. škofijstva dovoljeno dotičnim gg. duhovnom že o poterjenji djanja sv. Detinstva z odpisom 21. maja 1880.

**Iz Ljubljane.** (*Stan prebivalstva.*) L. 1881 je bilo v Ljubljani v stolni fari rojenih 55 (lani 45), umrlo jih je 61 (l. 64), poročenih 26 parov (l. 27). — Pri sv. Jakopu rojenih 173 (lani 179), umrlo 148 (l. 129), poročenih 45 (l. 49) parov. — V frančiškanski fari rojenih 206 (l. 230), umrlo 191 (l. 183), poročenih 59 (l. 58) parov. — Pri sv. Petru rojenih 287 (l. 313), umrlo 289 (l. 308), poročenih 65 (l. 73) parov. — V Ternovski fari rojenih 110 (l. 91), umrlo 75 (l. 70), poročenih 19 (l. 20) parov. — V deželni bolnišnici jih je umrlo 393 (l. 432). — Tedaj je bilo v Ljubljani skupno rojenih 831 (l. 876), umrlo jih je 1157 (l. 1186), poročenih 214 (l. 227) parov.

**Iz Terzaške škofije.** (*Dopis. Starodavna študentovska kuhinja.*) Od silno ubozih staršev rojenega so me le usmiljene serca podpirale, da sem zamogel se šolati. Beg plati tisoč- in tisočkrat usmiljenim patrom Frančiškanom, ki so me 4 leta prehranili, pa tudi vsem drugim dobrotnikom, ker le po njihovi pomoči sem zveršil vse šole in dospel do stalno gotovega kruha. Ne pozabim jih pa tudi pri svetih mašah in po jedi „retri-

buere dignare Deus omnibus nobis bona facientib. . .“ Študentovska kuhinja je bila takrat le samo pri preblagih dušah usmiljenih č. oo. Frančiškanih. Upam, da so zdaj že vsi tisti pri nebeški mizi od leta 1833 naprej. Ne morem si kaj, da ne bi tudi jaz nekaj v spomin prejetih dobrot za študentovsko kuhinjo poslal, pa tudi vse tiste, ki so v mladih letih take dobrote uživali in le tako do kruha dospeli, opozoril, naj se spominjajo, komur je le količkaj mogoče, ter naj v ta namen zdaj tudi drugim pomagajo in skušajo jih v srečen stan pripraviti, do katerega bi brez usmiljene pomoči nikoli ne prišli. Tudi oni se bodo svojih dobrotnikov lepo spominjali. — n.

**Op.** Hvaležnost — lepa čednost! Besede g. dopisnika niso le samo meni, ampak gotovo premnogim drugim iz serca vzete. Bog jih plačuj tisočkrat blagodušnemu gospod dopisniku! Moramo pa pristaviti še to, da tudi pri „novi študentovski kuhinji“ so blagoselčni PP. Frančiškani veliko obilniše deležni, kakor kar je občinstvu znano, dasiravno — kakor od davnih časov — tudi letos še domá znamenito število dijakov z živežem preskerbljujejo. Vr.

**Iz Nazareta pri Banjaluki, 21. grudna 1881.** (*Božičnica za uboge bosanske sirote.*) Častita prednica predrage Kervi naznanuje, kako so banjaluške visoke gospé ondotnim ubožnim otrokom za Božič pripravile veselje. Na čelu jim je soproga prevzvišenega gosp. generala Keržišek-a, potem gospá generala de Vaux. Napravile so 48 ubogim sirotam nove volnate oblačilca, za ktere so robo kupile. Gospá Keržišekova je sama oblačilca urezala in več gospej ji je pomagalo šivati. Ekselencija general je oskerbel štručice in druge pekarije za božično drevo. — Velik pa blag je trad, ki so si ga naložile gospé, in lahko služi v izgled za gospé po drugih mestih. — Na Božič je določeno obdarovanje, kar bodo gospé osebno doverševale.

**Maglaj ob Verbasu, 17. grudna 1881.** (*Iz pisma preč. gosp. misijonarja V. Laha do č. g. J. Zupančiča.*) V Bosni ni duhovnov, ni beneficij, torej ubogi novi nadškof v tej deželi! Pomagati si ne bo zamogel drugač, kakor s tem, da dobi z družih škofij duhovnov, ki imajo ali sami kaj denarja, ali pa pokojnino, da bodo vendar zamogli živeti, ako še maše od kod dobivajo. Tako sem šel jaz na svoje stroške in v Božjo pomoč zaupajoč s Kranjskega. Dobil sem dosedaj tudi že tri duhovnike, ki imajo pokojnino, 1 Čeha, 1 Tirolca in 1 Slovenca. Obljubil sem, da jim bom jaz svete maše preskerboval, in oni bodo tri naselbe oskerbovali. Prosim zdaj še vse slovenske duhovnike, kateri imajo pokojnino, da bi hotel kateri izmed njih doli v Bosno priti in kako lahko službo prevzeti, sv. maše bi s slovenskih dežel dobival, in lahko bi izhajal, ker je tukaj mesó po nizki ceni naprodaj, stari funt stane 15—17 krajcarjev, in eno čedo Gospodovo bi osrečeval! Ako bi ne zamogel vsako nedeljo pridigovati, bi ne škodovalo mnogo, zakaj ljudje so silno veseli in hvaležni, da imajo le sv. mašo, sv. spoved in vsaj nekaterekrat v letu kako pridigo ali keršanski nauk slišijo, sicer preveč obdivjajo. Vsi prečastiti slovenski knezo-škofi bi gotovo prav z veseljem dovolili vsakemu dobremu duhovniku s pokojnino v Bosno iti, ker oni želijo Bosni vse dobro. O kako bi bili veseli novi bosenski nadškof, ko bi jim zamogel kmalo po nastopu njihove težavne službe naznaniti ime kakega duhovnika, kateri je obljubil v Bosno priti!

## Koliko moč ima spoved.

Časnik „New-York“ to-le piše: Ni dolgo, prišel je ondoten meščan v cerkev, da se spové. Pové spovedniku, da je neizmerno bogat, a njegovo bogastvo večinoma krivično pridobljeno. Obogatel pa da je z državnim denarjem, katerega je izdajal v svoj dobiček. Na to praša spovednika, bi li zamogel dobiti odvezo. „Idite, mu reče spovednik, in preštejte natančno, koliko ste si po krivici pridobili; to morate vse poverniti. Bog vam po meni ne more odpustiti prej, dokler ne povernete zadnjega vinarja.“ Moža je to sicer pretreslo, vendar odločno je sklenil poboljšati se in slušati spovednika. Nekaj dni pozneje se podá k duhovnu ter mu reče: „Tú le je vse, kar je krivičnega: 500.007 dolarjev (čez 1 milijon gold.). Prosim vas, vernite to vi državni blagajnici.“ Gledé na posebne okolišine prevzame duhoven to nalogo in izroči državnemu blagajniku izročeno svoto. Lahko si mislite, da se je blagajnik, g. Retty, dokaj čudil.

## Razgled po svetu.

**Zagreb.** Dr. Stadler, bosanski vikši škof, se je 22. grudna povernil iz Rima v Zagreb. Na kolodvoru ga je pričakovalo veliko število prijateljev in spoštovavcev. Pozdravil ga je v imenu vsih prof. Cvjetko Rubetić, vošil mu Božji blagoslov v novem težavnem pa vzvišenem stanu. Podal se je potem v samostan usmiljenih Sester, kjer je bil častito sprejet od redovnic in učenk. Naslednji dan je obiskal nadškofa, bana in druge velikaše, pa sprejemal zopet premnoge obiskovalce. Ondotni součenci so mu podarili prav lep kelih. Na Božič je presvetli gospod nadškof imel svojo prvo slovesno pontifikalno mašo na Hervaškem v samostanu usmiljenih Sester.

**Dunaj.** „Vaterland“ piše, da Beustovo stanje, kakor poslanca v Parizu, je omajano.

Na gornjem Avstrijskem, kakor „Vaterl.“ piše, šolska deželna vradnija ima tako malo ozira na vérske zadeve, da je v Mauthhausnu za čisto katoliško mladino postavila judovskega učitelja. List pristavlja: Kaj čudo, da tudi prebivavstvo mést in obertnijskih krajev nič več noče vediti o blagrih novega šolskega postavodajstva.

Deržavni zbor se zopet prične 20. t. m.

Na mestu pogorelega kazališa so presvetli naš cesar zapovedali, da naj se na njih stroške zida kapela, in so v ta namen odločili 500.000 gl.

**Krivošjani** v hribih ob Dalmaciji, ki so pred nekaterimi leti Avstrijancem dajali dosti opraviti, zopet rogovilijo. Kacih 800 jih je dobro oboroženih z novimi puškami, bodali (jatagani) in revolverji. Pravijo, da čez 500 jih je iz Ercegovine in med njimi prav veliko mohamedanov. Vodnika sta jim boje harambaša Stojan Kovačević in vstajniški nekdanji vodja Peko Pavlović.

**Rimske** Sv. Oče so 29. grudna začeli sprejemati vošila za novo leto. Ta dan je bil pred njimi avstrijski poslanec grof Paar, poslanec iz Ekvadora (Lorenzana); bavarski, g. Baumgarten, in poslanec iz Monaka, ki so čestitali v imenu svojih vladarjev.

Judovski in rudečkarški časniki se grozno kislo derže in ustnice križem vlečejo, ker se je ob koncu preteklega leta tako očitno jelo kazati, da „švindeli“ in krivica začénja pod klop iti.

**Na Pruskem** se 14. t. m. prične deželni zbor in govori se o premembi znanih zopercerkvenih postav, do

česar gotovo mora priti, kakor zdaj vse kaže. Tudi se ravna o škofih, ki ju imata dobiti Paderborn in Osnabruk. Dozdaj je v štirih škofijah zopet red vstanovljen, v dveh so dobili škofa, v dveh pa sta postavljena škofova opravnika. Skor čudovito je, da imenitni, poprej Cerkvi sovražni krogi spoznavajo, da brez edinosti med Cerkvijo in državo se ne dá živeti in ne vladati. Poskušnje in tudi po nekaj vspéh strahovitih rudečkarških zasleplencev svetu na daljo in širjavo oči odpérájo. Smert Aleksandra II je svét pretresla.

**Francosko.** Republikanski časnik „Republique Française“ piše spomina vredne besede: „Oni (Mlado italijani) so šli na Dunaj zato, da bi prišli v Berlin; in predno so šli na Dunaj, so morali zapustiti „Irredento“ (odpovedati se laškimi prekucuhom, ki hočejo ugrabiti Terst itd.). Sedaj se zdi, da predno bodo šli v Berlin, morajo oddati pa nekaj tega, kar se imenuje glavno mesto Rim...“ Še pristavlja, da Francija se v to ne vtika, temuč mirno gleda nastopajoče gibanje.

**Rusko.** V Varšavi je bilo o praznikih neko skrivnostno rogoviljenje zoper jude, o katerem so pa ondotni časniki enako skrivnostno molčali, le nekteri so povedali kaj ob kratkem. „Czas“ pravi, da ruski in nemški rudečkarji (nihilisti in socijalisti) so bili spočetniki teh nepokojev. Napadi so se godili posebno po predmestjih ob Visli, koder je derhal lomila v prodajalnice in stanovanja ubožniših judov, podirala njih hiše 25. in 26. grudna, dokler ni bila razgnana od vojašine. Kacih tri sto hiš in polovica več stacun je boje poškodovanih, ter škode 2–300.000 rubljev. Bila je prava tatinska derhal, ki je prežala zlasti na kase in denar ter na dražčice. Ko bi judovski časnikarji in laži-liberalci imeli še kaj vesti in poštenja, bi se pač tú na persi terkali. Zasmujejo po vsih potih že leta in leta katoliško vero, smešijo in tarejo nauk katoliških duhovnov, ki učijo, da rop in tatvina je strašen smertni greh, da vsakemu se mora pustiti in dati, kar je njegovega, da tudi zadnji vinar mora krivičnik poverniti, ako hoče zveličan biti itd. Kar so sejali judje in keršeni pogani, to žanjejo zdaj nekeršeni judje; pa žeti utegnejo tudi keršeni judje, ki judovske časnike drago plačujejo, jih razširjajo po kazinah, kavanah in velikih gostilnah ter občinstvo z njimi zapeljujejo v mlačnost, v nemarnost in brezverstvo.

## Bratovske zadeve.

### Koledar za prihodnji teden:

9. prosinca. S. Julijan. — 10. S. Pavel pušavnik. — 11. S. Teodor. — 12. S. Ernest. — 13. Osmina ss. treh Kraljev. S. Veronika Mil. — 14. S. Hilarij. — 15. Presv. imena Jezusa nedelja, druga po razglašenji Gospodovem. S. Maver.

### Zahvale:

Št. 1. Na priporočevanje k N. lj. G. presv. Serca zadobila sem zdravje od božjastne bolezni, ki mi ga noben zdravnik podeliti ni mogel. M. K.

Št. 2. To leto sem bil v velikih nevarnostih srečno rešen. Le eno naj omenim. O času tergatve sem bil pri vincariji in po opravljenem delu že po noči napreže služabnik konja, jaz položim vreče na voz, da bi pozneje pri boljši cesti tudi na voz sedel; za zdaj ostanem zadej za vozom. Komaj začne voz iti, verže konj služabnika v graben, za kar nisem vedel, in zbeži naprej. Jaz kličem služabnika, naj postojí; ali zastoj. Konj hiti naprej. Dojdem do mlinarja, poprosim, naj mi napreže

svojega konja in stori tako. Za menoj dojde služabnik, — dojdeva blizo doma, tam najdeva konja in voz. Vreče so se zgubile, ki pa sem jih spet dobil. Čez dva mosta je konj srečno došel. — Priporočal sem se takrat posebej preljubi Gospej presv. Serca in pomoč je bila zares nepričakovana. Tudi v drugih dušnih in telesnih, lastnih in tujih zadevah sem Bogu, Božji Devici Mariji in sv. Jožefu hvale dolžen.

Iz Štajarskega.

F. V.

Št. 4. Bila sem leto in dan na nogah bolna, takó, da nisem mogla po konci stati. Nobeno zdravilo ni hotlo pomagati; zapišem se v bratovščino N. lj. Gospé in po opravljenih treh devetdnevnih se mi je nagloma, zboljšalo, takó da sem v 14 dnéh na noge stopala, in zdaj zdrava brez težave hodim. Hvala torej dobrotljivemu Bogu za dodeljeno zdravje, in češena bodi Naša ljuba Gospá za skazano milost Vsi, ki se v težavah znajdete, pritecite z zaupanjem k Mariji, in gotovo boste pomoč zadobili.

Iz Fojane v Berdih.

Marija Mavrič. (Pisal Fr. Zucchiati.)

### V molitev priporočeni:

Žena prav živo priporoča svojega moža, ki ga večkrat neka huda slabost napade, v bratovske molitve za pomoč. — Hudo bolna gospá za pomoč. — Dijak za dober vspéh. — Prav hudo bolna za pomoč. — Mati priporoča hčer, da bi si izvolila stan, v katerem bi zamogla nedolžnost ohraniti in zvesto Bogu služiti. — Naši ljubi Gospéj presv. Serca in sv. Jožefu priporočam vso faro, sosebno spokorjenje več oséb, mladino, ohranjenje zdravja, pridobitev dobrih poslov, blagoslov pri gospodarstvu, srečen izid početja itd. — Brat priporoča bolnega brata dijaka za pomoč in zdravje, če je Božja volja. — Nevarno bolan duhoven, priporočen ss. Družini Jezusu, Mariji in sv. Jožefu v pomoč. — Sin, ki je nastopil pot pogubljenja, in silno žali svojo mater, da se po milosti Jezusovi na prošnje Marije in sv. Jožefa naglo verne na pravo pot in pogubljenju odide. — V gorečo molitev se v treh hudih in važnih zadevah priporočam N. lj. G. presv. Serca in sv. Jožefu svojemu patronu, tako tudi vernim dušam v vicah, od koder s trdnim zaupanjem gotove pomoči pričakujem. Uslišanje se bo v „Danici“ naznanilo. — Dve posebni bolehní dobrotnici priporočeni v molitev od neke osebe, da bi dosegli ljubo zdravje. — Mož, hudo bolan, da bi se z Bogom spravil. — Mož priporočuje svojo ženo, ki že delj hudo terpi za kerčno boleznijo v želodcu, da bi jo Bog rešil po bratovski molitvi na usmiljene priprošnje N. lj. G. presv. Serca. — Enako priporočuje brat svojo Sestro, ki silne bolečine že delj časa terpi v glavi. — Dosega nekega dobrega namena.

### Opomini k modrosti.

(Iz bukev Sirahovih, iz II. pogl.)

9. dan mesca. Sin, ko v službo Božjo stopiš, ostani v pravici in v strahu, in pripravi svojo dušo za skušnjo. (Pripravi dušo za poskušnje z molitvijo in premišljevanjem, ker čednost se le z vojskovanjem pridobi.)

10. Ponižaj svoje serce, in poterpi, in ne prenašli se ob času nadloge. (Ne prenašli se ob času nadloge, poskušnje, da bi postal nepoterpežljiv.)

11. Nosi, kar ti Bog naklada. — Vse, kar se ti prigodi, sprejmi, in bodi poterpežljiv, ko pride šiba za šibo; — zakaj v ognji se skuša zlato in srebro, ljubljenci Božji pa v peči poniževanja.

12. Zanesi se na Boga in on te bo v skerb vzél; hodi po pravem potu in zaupaj v njega.

13. Kteri se Gospoda bojite, poterpežljivo pričakujte ujegovega usmiljenja, in ne obračajte se od njega. (Kako močno nasproti delajo tem prelepim naukom, kteri se za vsako reč jezé, ali celó godernjajo, kolnejo, kadar jih nadloga zadene!)

14. Otroci, ozrite se na človeške rodove in vedite, da še nobeden ni bil osramoten, kteri je v Gospoda upal. Kdo namreč je bil zvest njegovim zapovedim, in je bil zapušen? ali kdo je v njega klical, in je bil zaveržen?

15. Zakaj Bog je dober in usmiljen, in odpuša grehe v dan britkosti; in varh je vsim, kteri ga v resnici išejo.

## Listek za raznoterosti.

Podučni večerni govori v katoliški družbi se zopet prično prihodnjo sredo, 11. t. m., ob sedmih zvečer v družbenih prostorih, kakor je bilo že naznanjeno. Želeti je prav obilnega vdeleževanja pri teh večernih vedrilih, ki se smejo imenovati „konference za olikane stanove“.

Tombola bo v katoliški družbi 8. t. m.; začetek o 1/2 6 zvečer.

Maša za žive ude sv. Detinstva bode v četrtek, 12. t. m., v nunski cerkvi ob šestih zjutraj; popoldan ob štirih pa litanijske s kratkim ogovorom.

Prenočevanje sv. Družine se po deželi prav močno obhaja, kakor se z več krajev ališi, in to ljubeznjivo opravilce veliko pripomore k posvečevanju veselega božičnega časa.

Vratna bolezen pri otrocih posebno hudo razsaja na Gorenjskem v Železnikih, v Sorici in po sosednjih krajih. Imenujejo jo vratnica.

Kdo bo plačal? Take vojaške osebe, ki so na odpustu ali v rezervi in se morajo s silo prignati k vojaškim vajam ali h kontroli, morajo stroške, ki so s tem primoranjem sklenjeni, po ministerskem določilu, sami plačati.

Povsod smert preži na-te. V Inomostu so te dni v železniškem vozu našli merliča, nekega premožnega Edvarda Braun-a, iz Monakovega. Misli se, da ga je mertud zadel.

Kako se katoličan mašuje. V svojo naj večí sramoto morajo zdaj časnikarski judje slišati, kako so ravno katoliški duhovni v napadu judov v Varšavi z nevarnostjo svojega lastnega življenja med derhali hiteli in jih odvracevali od tolovajskih djanj, in kako so katoliške redovnice in bratovšine ranjenim judom hitele pomoč skazovat.

## Duhovske spremembe.

V Ljubljanski škofiji: Kanoniško vmeščeni so bili čč. gg.: Martin Končnik za Javorje (20. grudnia); Stanislav Šranc za Reteče (22. grudnia), in Jan. Karet za Nemško loko (29. grudnia). — Umerla sta čč. gg. Jož. Pretnar, župnik v Kóvoru (8. grudnia), in Matej Ferlan, duhoven v pokoju (v Stari loki 26. grudnia). R. I. P. — Č. g. Andrej Volc, župnik na Fužinah, je prezen-tiran za duhovnijo Šentviško nad Ljubljano. — Č. g. Anton Jakšič, župnik Poljaniški, gre v pokoj. — Pre-stavljeni so čč. gg.: Jan. Sakser iz Predoselj v Križe pri Terž.; Ljud. Vodopivec z Ubelskega za kurata v Podkraj; Jož. Regen iz Borovnice v Presarje; Tom. Potočnik iz Horjula v Borovnico.

## Dobrotni darovi.

*Za študentovsko kuhinjo:* Celsissimus 10 gold. za novo leto. — Dva kaplana „za dobre fante“ 4 gld. — Č. g. Ant. Dolinar 50 kr. — Po bl. gsp. županu Ant. Zajcu iz Št. Ruperta 4 gl. — Sorica s č. g. župnikom Ant. Jamnikom 13 gld. — Č. g. J. Porenta 1 gold. — Gnja. A. K. 1 gld. — Č. g. J. Z. R. 2 gld. — 45letni prijatelj č. g. P. S. 5 gl.

*Za pogorelce v Knežaku:* Staroterška fara po č. g. župn. Bl. Lenček-u 16 gl. \*)

*Za pogorelce v Cerkljah:* Staroterška fara po č. g. župniku Bl. Lenček-u 10 gl.

*Koledniku sv. Miklavža* (za novo cerkev v Bohinjski Bistrici): Iz Škofje Loke po č. g. župniku Bl. Šokliču 2 gld. 50 kr. — Gnja. J. A. K. 2 gld. — Č. g. župn. Bl. Lenček iz Star. terga 20 gl. darov. — Gosp. P. S. 98 kr.

*Za cerkev Jezusovega presv. Serca v Ljubljani:* Iz Škofje Loke po č. g. mestnem župn. Bl. Šokliču (zbirke od faranov) 62 gl. 80 kr. — Iz Zatičine po č. g. župniku Pr. Ribnikarji 17 gl. 18 kr. (to je: nabirk po Mariji Perko 11 gl. 48 kr., po Urš. Ceglar 6 gl. 16 kr., po Meti Rogel 54 kr.). — Smleški farmani po č. g. župniku Ant. Klemenu 65 gl. — Sorica po č. g. župn. Ant. Jamniku 5 gld. 80 kr. — Iz Borovnice po č. g. kapl. Jož. Regen-u 29 gl. 26 kr. — Č. g. župnik Juri Krašovic (nabirke) 11 gold. — Č. g. Jož. Gerčar, od sv.

\*) Op. Za cerkev Jezusovega presv. Serca v Ljubljani pošljem danes (29. grudnia) v. č. knezoškofijstvu 65 gl.

Bl. Lenček.

Trojice nabirke 43 gold. — Šmarješki darivci po č. g. župn. Jan. Volčiču 64 gl.

*Za Bosno:* Monsign. dek. J. Križaj 30 gld. za g. mis. V. Lah-a.

*Za sv. Očeta:* Iz Škofje Loke po č. g. mestnem župniku Bl. Šokliču 1 gl. — Gnja. J. A. K. 1 tol. za 2 gl. — Č. g. župn. Bl. Lenček iz Starega terga darov 10 gl. — Č. g. župnik Košir 10 gl. — Pn. g. kan. dr. A. Čebašek 10 gl. za obletnico, proseč sv. blagoslova.

*Za afrikanški misijon:* J. K. 1 gl. 50 kr. — Kat. P-r 1 gl.

*Za sv. Detinstvo:* Iz Borovnice po č. g. kapl. Jož. Regen-u 10 gl. — Iz Šmarjete po č. g. župn. Jan. Volčiču 6 gl. — J. M. iz Boh. Bistr. 1 gl. — J. K. 66 kr.

*Za Ratisbona v Jeruzalemu:* J. K. 66 kr.

*Za bratovščino čist. Spočetja:* Mar. Perko 30 kr.

*Za bratovščino Naše ljube Gospe presv. Serca:* Iz Zatičine 23 kr.

*Za nesrečne v zahodnjem Tongking-u:* J. K. 1 gl. st. den.

(Drugi dar. prih.)

## Pogovori z gg. dopisovalci.

G. L. R. v Boh. B.: Naročnina oddana založništvu. — G. —č: Lepa hvala za: „dicitur, fertur, traditur“; toda, kdor ga ne lovi, ga boje tudi vjel ne bo? — G. M. D—č: Poslano došlo in že je naznanjeno mis. V. Lahu. — Jak. Kr. v Gor. v.: Naročnino oddali založništvu — G. K. L. v Zlatop.: Poslali intenc. g. V. Lahu v Bosno. — G. Fr. V—č: Vse opravljeno, prijat. pozdrav! — G. Č.: Precej prihodnjič; za zdaj prepozno. — G. J. R. v B.: Poslano došlo.

# V a b i l o k naročevanju na „ZGODNJO DANICO“

za leto 1882.

„Danica“ prinaša podučne in h keršanskemu življenju budivne spise, na prvo v daljših člankih, potem pa v dopisih ter poročilih, naznanilih znamenitih dogodov z vesoljnega sveta, in posebej iz Slovenskega. Kar koli se znamenitejšega zgodi na domačem cerkvenem polju, se ohrani v „Danici“. Posebej za spodbudo se skerbí tudi v pesmih, bratovskih zadevah Naše ljube Gospe presv. Jezusovega Serca, kateri je izročena „Danica“ in njen pospéh. Komur so take zadeve resno mar, bo gotovo tudi deležnik našega prizadevanja z naročevanjem na „Danico“, z njenim razširjanjem po Slovenskem, in posebno tudi z dopisovanjem v ta namen. Kdor pošilja lepih in koristnih spisov, ne le da vredništvu polajša delo, temuč je kakor pridigar za ves naš ljubljani slovenski narod. Naj serčniši hvala toraj vsim kakoršnim koli podpornikom in pomočnikom, katerim Bog tisočerno poverni njihovo blagodušnost, in dodeli zraven drugih blagrov tudi prav veselo novo leto!

## „Zgodnja Danica“ stane:

Za celo leto po pošti 4 gld. 60 kr., — v tiskarni prejemanja 4 gld.

„ pol leta „ „ 2 „ 40 „ — „ „ „ 2 „

„ četert „ „ 1 „ 30 „ — „ „ „ 1 „

Za pošiljanje na dom v Ljubljani za celo leto se plača 40 kr. — Za spremenjenje napisa med letom 15 kr.

Naročnina naj se po naj cenejši poti poštinih nakaznic pošilja pod naslovom: „Blaznikova tiskarna v Ljubljani.“

Vredništvo in založništvo.